

performance of the concession have a place. However, due to the duration of concession contracts and complexity of concession relations such provisions should be included into legislation on concession. Therefore, the provisions of EU legislation seem quite effective to eliminate such disadvantage of national legal provisions. Thus, EU Directive in paragraph 77 prescribes, that the successful tenderer performing the concession should be able to undergo certain structural changes during the performance of the concession, such as purely internal reorganisations, takeovers, mergers and acquisitions or insolvency. Such structural changes should not automatically require new award procedures for the concession performed by that tenderer.

In conclusion it is worth of mentioning that there is still a room for improvement of national concession legislation. The European legal provisions can be taken as a guideline for the developing of Ukrainian legal norms. However, this should be done with consideration of national economic, social and legal particularities.

References:

1. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 20 лютого 2019 року у Справі № 924/461/18 URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/80181047>
2. Directive 2014/23/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on the award of concession contracts // OJ L 94, 28.3.2014, p. 1–64.
3. Про концесію: Закон України від 03.10.2019 // Відомості Верховної Ради. – 2019. – № 48. – Ст. 325.

Ключові слова: концесія, Закон України «Про концесію», Директива ЄС, порівняння нормативних положень.

Ключевые слова: концессия, Закон Украины «Про концессию», Директива ЕС, сравнение нормативных положений.

Key words: concession, Law of Ukraine «On concession», EU Directive, comparison of legal provisions.

БОЙЧЕНКО ЕДУАРД ГАВРИЛОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри господарського права і процесу, кандидат юридичних наук*

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ СКЛАДУ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВопорушення ПРИ ЗАСТОСУВАННІ САНКЦІЙ У ФОРМІ СПРОСТУВАННЯ НЕДОСТОВІРНИХ ВІДОМОСТЕЙ

В юридичній літературі склалося недостатньо вірне уявлення щодо складу господарського правопорушення, вчинення якого передбачає застосування санкції, передбаченої, зокрема, ст. 256 Господарського кодексу України (в подальшому – ГК України) – спростування неправ-

дивих, неточних або неповних (далі – недостовірних) відомостей у разі встановлення факту дискредитації суб'єкта господарювання. На наш погляд, питання вірного визначення складу правопорушення є важливим як для науки так і для правозастосовної діяльності.

Так наприклад, у підручнику за ред. проф. Подцерковного О.П. вірно зазначено, що повний склад господарського правопорушення застосовується лише як виняток. Він необхідний для застосування господарсько-правових санкцій у формі відшкодування збитків і спростування недостовірних відомостей [1, с. 309].

В той же час, за змістом ст. 256 ГК України, у разі встановлення факту дискредитації суб'єкта господарювання Антимонопольний комітет України, його територіальні відділення мають право прийняти рішення про спростування за рахунок порушника поширених ним неправдивих, неточних або неповних відомостей [2]. Отже, у даній правовій нормі йдеться саме про «факт дискредитації», однак нічого не сказано щодо настання негативних наслідків для суб'єкта господарювання, який зазнав дискредитаційного впливу.

Водночас, науково-практичні коментарі до цієї норми ГК України вказують вже на необхідність встановлення не тільки факту дискредитації господарюючого суб'єкта, але також і зв'язку між діями порушника та настанням негативних наслідків для суб'єкта господарювання, аби Антимонопольний комітет України мав право приймати рішення про офіційне спростування неправдивих, неточних або неповних відомостей [3, с. 465; 4, с. 274-275]. При цьому, будь-яких обґрунтувань потреби встановлення такого зв'язку не наводиться.

Виникають наступні питання. Перше: якщо сама ст. 256 ГК України не вказує, що для застосування санкції у вигляді спростування недостовірних відомостей необхідні негативні наслідки, то звідки у літературі з'являється згадка про ці наслідки? Друге: якщо припустити, що такі наслідки необхідні, то в чому саме вони повинні проявлятися?

Комплексний аналіз вищезгаданої ст. 256, а також ст. ст. 32-37 ГК України, які визначають зміст та прояви недобросовісної конкуренції в умовах ринкової економіки, та ст. 8 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», в якій наводиться поняття дискредитації суб'єкта господарювання [5], дозволяє з'ясувати, що дискредитацією суб'єкта господарювання є поширення у будь-якій формі неправдивих, неточних або неповних відомостей, пов'язаних з особою чи діяльністю суб'єкта господарювання, які завдали або могли завдати шкоди його діловій репутації. Такі дії є проявом недобросовісної конкуренції, за які для винної особи настає господарсько-правова відповідальність згідно ГК України.

Отже, дискредитація суб'єкта господарювання фактично є проявом недобросовісної конкуренції, але про обов'язковість повного складу вказаного господарського правопорушення у досліджених нормах також не йдеться. І це вносить невизначеність щодо чіткого розуміння того, чи потрібно встановлювати у даному випадку повний склад вказаного господарського правопорушення, або ж достатньо усіченого. Адже, навіть у випадку настання негативних наслідків в діяльності

суб'єкта господарювання через завдання шкоди його діловій репутації [5, ст. 8] слід вести мову скоріше про відшкодування збитків, що по суті являють собою втрати немайнового (морального) характеру, що настали у зв'язку з приниженням ділової репутації суб'єкта господарювання, вчиненням інших дій, спрямованих на зниження престижу чи підрив довіри до діяльності такого суб'єкта [1, с. 317; 2, ч. 1 ст. 225; 6, п. 3].

Вбачається, що в цьому питанні належить досить чітко розмежовувати два випадки. Перший: коли поширення вказаних відомостей завдало шкоди діловій репутації суб'єкта господарювання. Другий: таке поширення могло завдати вказану шкоду (збитки). Тобто шкода діловій репутації суб'єкта господарювання – це і є ті негативні наслідки, які потрібно встановити для застосування санкції у вигляді спростування недостовірних відомостей. Але в першому випадку їх настання необхідно для кваліфікації правопорушення, в другому – ні. З цього слідує, що в першому випадку підлягає встановленню (доведенню) повний склад господарського правопорушення, а в другому – усічений.

Таким чином, вважаємо, що при застосуванні санкції у формі спростування недостовірних відомостей, що дискредитують суб'єкта господарювання, повний склад господарського правопорушення потрібно встановлювати тільки в тому випадку, коли така дискредитація завдала шкоди діловій репутації суб'єкта господарювання. В такому разі необхідно, по-перше, встановити, в чому саме проявилася шкода діловій репутації, тобто виявити негативні наслідки даного прояву недобросовісної конкуренції, встановити склад та розмір відповідних збитків, а по-друге – довести причинний зв'язок між фактом дискредитації і заподіяною шкодою.

Якщо ж вказані дії тільки могли завдати такої шкоди, то для застосування санкції, передбаченої ст. 256 ГК України, достатньо усіченого складу правопорушення. Тобто уповноваженому органу влади належить лише встановити факт дискредитації і визначити, яким чином це могло нанести шкоду діловій репутації суб'єкта господарювання.

Список використаної літератури:

1. Господарське право України: підручник. О.П. Подцерковний, В.Г. Олюха, О.О. Квасніцька та ін. ; за ред. О.П. Подцерковного. 3-тє вид., доп. і перероб. Одеса : Фенікс, 2018. 612 с.
2. Господарський Кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / О.А. Беяневич, О.М. Вінник, В.С. Щербина [та ін.]; / за заг. ред. Г.Л. Знаменського, В.С. Щербини. – 3-тє вид., переробл. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2012. 776 с.
4. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / за заг. ред. В.К. Мамутова. – К.: Юрінком Інтер, 2004. 441 с. URL: <http://www.iepd.kiev.ua/wp-content/uploads/2016/08/АКАДЕМІЯ-ПРАВОВИХ-НАУК-УКРАЇНИ>.
5. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-вр>

6. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 р. № 4. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0004700-95>.

Ключові слова: господарсько-правова відповідальність, господарські санкції, склад господарського правопорушення, дискредитація суб'єкта господарювання, ділова репутація суб'єкта господарювання, недобросовісна конкуренція, розповсюдження недостовірних відомостей.

Ключевые слова: хозяйственно-правовая ответственность, хозяйственные санкции, хозяйственное правонарушение, дискредитация субъекта хозяйствования, деловая репутация субъекта хозяйствования, недобросовестная конкуренция, распространение недостоверной информации.

Key words: economic and legal liability, economic sanctions, composition of economic offense, discrediting of an economic entity, business reputation of an economic entity, unfair competition, dissemination of misleading information.

БУДУРОВА ГАННА МИКОЛАЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри господарського права і процесу,
кандидат юридичних наук, доцент*

ДО ПИТАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ СПІВУЧАСТІ У ГОСПОДАРЬСЬКОМУ ПРОЦЕСІ

ГПК України встановлює можливість пред'явлення позову спільно кількома позивачами або до кількох відповідачів, яка в доктрині отримала назву «процесуальної співучасті».

Процесуальна співучасть – це особливий процесуальний інститут, що виникає з багатосуб'єктних спірних матеріальних правовідносин або однорідних правовідносин, коли в одному і тому самому процесі беруть участь кілька позивачів або відповідачів, права, вимоги або обов'язки яких не виключають одне одного. Цей інститут направлений на правильний і своєчасний розгляд справи, встановлення прав і обов'язків сторін; покликаний і здатний за дотримання певних умов на прискорення і спрощення вирішення справи по суті, а також виключення випадків винесення суперечливих рішень за подібними позовами [1, с. 14]. Керуючись саме цими міркуваннями, Велика Палата Верховного Суду (далі – ВП ВС) навіть прийшла до висновку, що позовні вимоги до кількох відповідачів, серед яких є хоча б одна фізична особа, мають розглядатися в одному провадженні, якщо такі вимоги однорідні, нерозривно пов'язані між собою та від вирішення однієї з них залежить вирішення інших вимог (постанова ВП ВС від 25 квітня 2018 р. у справі № 1522/18417/12-ц [2]).

Процесуальна співучасть може мати місце на стороні:

– позивача (*активна співучасть*) – наприклад, пред'явлення позову декількома довірцями, які вимагають від одного свого представника